

ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತರಗತಿ

- ನಿವೇದಿತಾ ವಿಜಯ್ ಬೆಡದೂರ್

ಪೀಠಿಕೆ

ಈ ಲೇಖನವು ರಾಜ್ಯದ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತರಿಸುತ್ತದೆ:

- ಪರಿಕಲ್ಪನೆ - ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಎಂದರೇನು?
- ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ - ಬಹುಭಾಷಾ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನ ಎಂದರೇನು?
- ಅನುಷ್ಠಾನ - ಬಹುಭಾಷಾ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನವು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಹೇಗೆ?

ಈ ಲೇಖನವು ಶಿಕ್ಷಕರು ಎತ್ತಿರುವ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಲು ಸಹ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ:

- ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ತಿಳಿದಿರದ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಾವು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಲಿಸಬಹುದು?
- ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಮಗುವಿಗೆ ಮನೆಯಿಂದ ಯಾವುದೇ ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲ. ಆಕೆಯ ಮಾತು ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಮನೆಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗಿಂತ ತುಂಬಾ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ಮಗುವಿಗೆ ನಾವು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಸುವುದು ಹೇಗೆ?

ಈ ಎರಡು ನಿರ್ದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸೋಣ:

ಶಾಲೆಗೆ ದಾಖಲಾಗುವ ಮೊದಲೇ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನ ಹಿರಿಯರು, ಮಕ್ಕಳು, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಮುಂತಾಗಿ ಎಲ್ಲರೊಂದಿಗೂ ಸಂವಾದಿಸಿಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಮಾತನಾಡುವ ಅಥವಾ ಅರ್ಜಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಭಾಷೆಗಳು ಅವರ ಮನೆ ಭಾಷೆ (ಗಳೇ) ಆಗಿರಬೇಕು ಎಂದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮೈಥಿಲಿಯು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಕಡಪ್ಪದಿಂದ ಕೆಲವು ಕಿಲೋಮೀಟರ್

ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಗಡಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳ ತಾಯಿಯ ಕಡೆಯ ಅಜ್ಜ ಅಜ್ಜಿಯರು ಕಡಪ್ಪದವರು; ತೆಲುಗು ಮಾತಾಡುವವರು. ಮೈಥಿಲಿಯ ತಂದೆ- ತಾಯಿಗಳು ಕನ್ನಡ ಭಾಷಿಕರು. ಆದರೆ ಪ್ರತಿ ಮುಂಜಾನೆ ಹತ್ತಿರದ ಬಟ್ಟೆ ಗಿರಣಿಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಮೊದಲು ಅವರು ಮೈಥಿಲಿಯನ್ನು ಅವಳ ಅಜ್ಜಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಊರೆಲ್ಲ ಗೆಳೆಯರು. ಸಂಜೆ ಆಯಿತೆಂದರೆ ಆ ಗೆಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಮೈಥಿಲಿಯ ಮನೆಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಗೆಳೆಯರು ಮೈಥಿಲಿಯ ತಂದೆ- ತಾಯಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತಾಡುವುದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ತಮಿಳು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆನಿಂತ ತಮಿಳರು. ಪ್ರತಿದಿನ ಮೈಥಿಲಿ ತನ್ನ ಅಜ್ಜನೊಂದಿಗೆ ರಾಜಸ್ಥಾನಿಯೊಬ್ಬನ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವಳ ಅಜ್ಜ ರಾಜಸ್ಥಾನಿ ಗೆಳೆಯನೊಂದಿಗೆ ಹರಟುತ್ತಿರುವಾಗ ಆಕೆ ಮಾರ್ವಾಡಿ ಮಾತನಾಡುವ ತನ್ನ ಗೆಳತಿಯೊಂದಿಗೆ ಆಟವಾಡುತ್ತಾಳೆ.

ಮೈಥಿಲಿ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ತಮಿಳು ಎರಡನ್ನೂ ಮಾತನಾಡುವ ಶಿಕ್ಷಕಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಖುಷಿಪಟ್ಟಳು. ಮೈಥಿಲಿಗೆ ಯಾಕೆ ಖುಷಿಯಾಯಿತೆಂದು ಊಹಿಸಬಲ್ಲರ? ಬಹಳ ಬೇಗ ಮೈಥಿಲಿಯು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದಳು. ಅವಳು ಈಗಾಗಲೇ ದೂರದರ್ಶನ, ಕರಪತ್ರಗಳು, ಮತ್ತು ಜಾಹೀರಾತುಗಳಿಂದ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ತಂದೆಯ ಸ್ನೇಹಿತರಾದ ಆಟೋ ಚಾಲಕರು ತಮ್ಮ ಗಿರಾಕಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸದಾ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ನಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಅವಳು ಗಮನಿಸಿದ್ದಳು. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರೇನು ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಆಕೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ನೀಡಲಾರಂಭಿಸಿದಳು. ಮೈಥಿಲಿಯ ಮೊದಲ ಭಾಷೆ ಯಾವುದನ್ನುತ್ತೀರಿ - ಕನ್ನಡ ಅಥವಾ ತೆಲುಗು ಅಥವಾ ಎರಡೂ? ಮಾರ್ವಾಡಿ ಮತ್ತು ತಮಿಳಿಗೆ ಯಾವ ಸ್ಥಾನ ನೀಡುತ್ತೀರಿ? ಮತ್ತೆ, ಈ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಸ್ಥಾನ ಯಾವುದು?

ಮಹಾನಗರಗಳ ಅಂಚಿನ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದ ಮತ್ತು ಹಲವಾರು ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗುವ ಅನೇಕ ಬಡಾವಣೆಗಳ ಮಕ್ಕಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗೆಯೇ ಇದೆ. ಅವರು ಸಹಜವಾಗಿ ಬಹುಭಾಷಿಕರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮನೆಯ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಶಾಲಾ ಭಾಷೆಗೆ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುವುದು ಅವರಿಗೆ ಗ್ರಹಣಶಕ್ತಿಗೆ ಮೀರಿದ ಹೊರೆಯನ್ನೇನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ನಾವೀಗ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕಿರುಪಟ್ಟಣದ ಒಂದು ಮಗುವಿನ ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಸುಲೆಮಾನ್ ನ ಪಾಲಕರ ಉದ್ಯೋಗವು ಅವರನ್ನು ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಬಾರ್ಮರ್ ಗೆ ಕರೆತಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬೀದಿಯ ಭಾಷೆಗಳು ಮಾರ್ವಾಡಿ, ಬಾರ್ಮರಿ, ಸಿಂಧಿ ಮತ್ತು ಗುಜರಾತಿ. ಸುಲೆಮಾನ್ ತೆಲುಗಿನ ಉಪಭಾಷೆಯೊಂದನ್ನು ಆಡುವ ಲಂಬಾಣಿ ತಾಂಡಾದಿಂದ ಬಂದವ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಂವಹನದ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಬೋಧನಾ ಮಾಧ್ಯಮ ಎರಡೂ ಹಿಂದಿ. ಆದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಯಾರೂ ಹಿಂದಿ ಮಾತಾಡುವುದಿಲ್ಲ; ಅವರು ಮಾರ್ವಾಡಿ ಇಲ್ಲವೆ ಬಾರ್ಮರಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಶಾಲೆಯು ಎರಡನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಸುತ್ತದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಧುಂಧಾರಿ, ಶೇಖಾವತಿ, ಝಂಜುನು ಮತ್ತು ಚುರು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಹಾರಗಳೂ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತವೆ. ಮಕ್ಕಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ಸುಲೆಮಾನ್ ತಬ್ಬಿಬ್ಬಾಗಿದ್ವಾನೆ - ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲಕರು ಲಿಪಿಯಿಲ್ಲದ ಅವರದೇ ಆದ ತೆಲುಗಿನ ಒಂದು ರೂಪವೊಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ; ಹೀಗಾಗಿ, ಅವನಿಗೆ ಮನೆಯಿಂದ ಯಾವುದೇ ಬೆಂಬಲ ದೊರಕದು. ಅವನ ಪೋಷಕರಿಗೆ ಭಾಷೆ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯೇ ಅಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಿರುವುದು ಅವರದೇ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುವ ಕಾರ್ಮಿಕರ ತಂಡದಲ್ಲಿ. ಸುಲೆಮಾನನಿಗಾದರೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ ತಾಂಡಾದಿಂದ ಬಂದ ಸ್ನೇಹಿತರಾರೂ ಇಲ್ಲ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವನಿಗೆ ಯಾವ ಸುಳಿವೂ ಇಲ್ಲ. ಆತ ದಡ್ಡ ಎಂದು ಅವನ ಶಿಕ್ಷಕರ ಭಾವನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಆತ ಶಾಲೆಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಲಾರ. ಮನೆಯಲ್ಲಾದರೆ ಸುಲೆಮಾನ್ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲ; ಆತ ಕುರಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಎಣಿಸುತ್ತಾನೆ, ಗುಂಪಿನ ವಿತರಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ನೀಡಲಾದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಮಾಣದ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಅಳೆಯುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಕಿರಿಯ ತಮ್ಮ ತಂಗಿಯರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಸುಲೆಮಾನ್ ಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅವನ ಭಾಷೆಗೆ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲ. ಅವನ ಜ್ಞಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಾನವಿಲ್ಲ. ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಎಷ್ಟು ಭಾಷೆಗಳನ್ನಾದರೂ ಕಲಿಯುವ ಮತ್ತು ಆ ಭಾಷೆಗಳ ಮೂಲಕ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸುಲೆಮಾನ್ ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಅವನ ಪೂರ್ವಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಕಲಿಕೆಯ ನಡುವೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸಬಹುದಾದ ಯಾವ ಸೇತುವೆಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಆತ ಬೀದಿಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಅವನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನೇ ನಿರಾಕರಿಸಿದರೆ ಆತ ತರಗತಿಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾನೆಯೇ?

ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಎಂದರೇನು?

ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯನ್ನು ವಿವಿಧ ವಿದ್ವಾಂಸರು ವಿಭಿನ್ನ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಬಹುಭಾಷಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂದರೆ "ಮೂರು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು, ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ಪದಸಂಕೇತಗಳ (code) ವಿವಿಧ ಪ್ರಮಾಣದ ಮಿಶ್ರಣದೊಂದಿಗೆ ಬಳಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವನು; ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸುವವನು; ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಭಾಷಾಭೇದ (ರಿಜಿಸ್ಟರ್), ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದಂತಹ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅವನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುತ್ತದೆ" (ಕೆಂಪ್, 2009, ಪುಟ 15). ಹೀಗಾಗಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಸಂವಹನ ಮಾಡಲು ಭಾಷಾಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಅಥವಾ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡುವ, ಅಥವಾ ಹಲವು ಉಪಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವ ಅಥವಾ ಅದೇ ಭಾಷೆಯ ದ್ವಿರೂಪ(ಡ್ಯಾಗ್ಲಾಸಿಯಾ) ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಸಂಭಾಷಿಸುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಬಹುಭಾಷಿಕ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿ ಸಂಕಲನ (additive) ಮತ್ತು ವ್ಯವಕಲನ (subtractive) ದ್ವಿ/ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಸಹ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸಂಕಲನ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯು ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಸಮೃದ್ಧಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ವ್ಯವಕಲನ ದ್ವಿಭಾಷಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯು ಕ್ರಮೇಣ ನಷ್ಟವಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆಯು ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾದಾಗ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಯ ಭಾಷಾ ನಿಷ್ಠೆಯು ಹೊಸದಾಗಿ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭಾಷೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸುಲೆಮಾನ್ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಹಿಂದಿ ಮಾತನಾಡಲು ಆರಂಭಿಸಿದರೆ, ಮತ್ತು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಡುವ ತೆಲುಗು ಉಪಭಾಷೆಯನ್ನು ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಿ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟರೆ, ಸುಲೆಮಾನ್ ನ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯು ವ್ಯವಕಲನ ದ್ವಿಭಾಷಿಕತೆಯ ನಿದರ್ಶನವೆನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಸುಲೆಮಾನ್ ನ ಕುಟುಂಬವು ತೆಲುಗು ಉಪಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಬಾರ್ಮೇರಿಯಲ್ಲೂ ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದು ಸಂಕಲನ ದ್ವಿಭಾಷಿಕತೆಯ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯು ಎಂದಿಗೂ ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಕೃತಿ(ethos)ಯ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ದ್ವಿಭಾಷಿಕತೆಯು ಲಕ್ಷಣವಿಶೇಷವಾಗಿರುವ ಭಾರತೀಯ ಬಹುಭಾಷಾ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯನ್ನು ಈ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಖಚಿತಪಡಿಸಬಹುದು : ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ವಿಭಿನ್ನ ಭಾಷಾ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ 1652ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು 'ಮಾತೃಭಾಷೆ' ಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ; ಮುದ್ರಣ ಮಾಧ್ಯಮವು 87 ಭಾಷೆಗಳನ್ನೂ, ರೇಡಿಯೋ 71 ಭಾಷೆಗಳನ್ನೂ, ಶಾಲೆಗಳು ಬೋಧನಾ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ 47 ಭಾಷೆಗಳನ್ನೂ ಬಳಸುತ್ತವೆ (ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ, 2007, ಪುಟಗಳು 79-88).

'ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯನ್ನು ಒಳತರುವ ಏಕೈಕ ಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಭಾಷೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು' (ಶ್ರೀವಾತ್ಸವ, 2007, ಪುಟಗಳು 37-53) ಎಂದು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಸದಾ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದೆ. ತ್ರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರವು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿರುವುದೂ ಈ ಪರಿಗಣನೆಯಿಂದಲೇ. ತ್ರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ರೂಪ ನೀಡಿದ ಮೂಲ ತತ್ವಗಳೆಂದರೆ ಮಾತೃಭಾಷೆಯು ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯಾಗಿದ್ದು ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಗರಿಷ್ಠ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಅದನ್ನು ಒಂದು ವಿಷಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ಬೋಧನಾ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕು(ಶ್ರೀವಾತ್ಸವ, 2007, ಪುಟಗಳು 37-53). ಇದಲ್ಲದೆ ಈ ಸೂತ್ರವು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆ, ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಐದನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಜನರ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಮಣಿದು ಒಂದನೇ ತರಗತಿಯಿಂದಲೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ, ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಸರ್ಕಾರಿ ಬೋರ್ಡ್ ಶಾಲೆಗಳು ಈಗ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಬೋಧನಾ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿಯೂ ಬಳಸುತ್ತಿವೆ.

ಈಗ ನಾವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸೋಣ ಮತ್ತು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸೋಣ.

ಉತ್ತರಾಖಂಡದ ಹಳ್ಳಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಧಾರು ಸಮುದಾಯದ ಮಗುವೊಂದು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಶಾಲೆಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಆಕೆ ಧಾರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಜಾಬಿ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಆಕೆ ಕೇಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಆಕೆ ಕಕ್ಕಾವಿಕ್ಕಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಅವರು

ಹೇಳಿದ್ದು ಆಕೆಗೆ ಏನೇನೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತರಗತಿಯ ನಲವತ್ತು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಬಂಗಾಳಿ, ಕೆಲವರು ಪಂಜಾಬಿ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂದಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅವಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಳೆದು ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಆಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಅಂತರ್ಮುಖಿಯಾಗುತ್ತಾಳೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಆಕೆಯನ್ನು ದಡ್ಡಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ಆಕೆ ಶಾಲೆಗೆ ವಿದಾಯ ಹೇಳಿ ತನ್ನ ನವಜಾತ ಸಹೋದರನನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ತನ್ನ ತಾಯಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಂಬಿಸುತ್ತಾಳೆ.

ಈಗ ನಾವು ಲಂಬಾಣಿ ತಾಂಡಾದ ಸಮುದಾಯದತ್ತ ನೋಡೋಣ.

ಲಂಬಾಣಿ ತಾಂಡಾವು ಪುಣೆಯ ಹೊರವಲಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರೊಂದು ವಲಸಿಗ ಸಮುದಾಯ. ಆದರೆ ಅವರು ಕಳೆದ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪುಣೆಯ ಹೊರವಲಯದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಲಂಬಾಣಿ ಉಪಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಸದ್ಯದ ಪೀಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಒಬ್ಬ ಪೋಷಕರಾದರೂ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಲು ಉತ್ಸುಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಮತ್ತು ಅವರ ಕೈಗೆಟಕುವ ಏಕೈಕ ಶಾಲೆಯೆಂದರೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿರುವ ಮರಾಠಿಯು ಬೋಧನಾ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿರುವ ಪುರಸಭೆಯ ಶಾಲೆ. ಲಂಬಾಣಿ ಮಕ್ಕಳು ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಮರಾಠಿಯನ್ನು ಕಲಿತಿದ್ದಾರಾದರೂ ಅದು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮರಾಠಿ ಅಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಲಂಬಾಣಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅಸಭ್ಯ ಮತ್ತು ಅಸಂಸ್ಕೃತ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ಬೋಧನೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವಾದರೂ ಅವರು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ತುಂಬ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

(ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್, 2009 ರಿಂದ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.)

ಈ ಎರಡು ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಮುದಾಯದ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಾಗ ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲುಗಳನ್ನೇ ಎದುರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಕೆಲವು ಸವಾಲುಗಳೆಂದರೆ:

1. ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಮುದಾಯಗಳ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಮನೆಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಸ್ಥಳೀಯ ಜ್ಞಾನದೊಂದಿಗೆ ಸನ್ನದ್ಧರಾಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಈ ಭಾಷೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಅದು ಅಂತಹ ಮಕ್ಕಳ ಗ್ರಹಿಕಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಬಹುದು.
2. ಅವರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷರತೆಯ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸದ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಭಾಗವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾದಿರಬಹುದು.
3. ತಮ್ಮ ಮನೆ ಮತ್ತು ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯ ಭಾಷೆಗೆ ಮುಖಾಮುಖಿ ಆಗಿಲ್ಲದಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ.
4. ಭಾಷೆಯು ಅಸ್ತಿತ್ವದೊಂದಿಗೆ ತಳಕುಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಗುರುತು ನಿರಾಕರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎನಿಸಿದರೆ ಅವರು ಶಾಲೆಯಿಂದ ನಿರ್ಗಮಿಸಿ ಬಿಡಬಹುದು.

ಅಲ್ಲದೆ, ಮೇಲೆ ಚರ್ಚಿಸಿದ ಎರಡೂ ನಿದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಮನೆಭಾಷೆ ಎಂದಿಗೂ ತರಗತಿಯ ಭಾಷೆ ಆಗಲಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ, ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ದೃಢವಾದ ಕ್ರಿಯಾನೀತಿ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ನಿಲುವಿನ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಬುಡಕಟ್ಟು ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಭಾಷೆಗಳು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೋಧನಾ ಭಾಷೆಯಾಗಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಭಾಷೆಯ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಯ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಕಲಿಯಲು ಆರಂಭಿಸಿದಾಗ ಅವರನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಅಂತರ್ವಿಷಯ ಅವಕಾಶ (Inclusive space)ವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳ ಮನೆಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಪೂರ್ವಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ನಾವು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದು ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಮನೆ ಭಾಷೆಯ ನಿರಾಕರಣೆ ಎಂದಿಗೂ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಅಲ್ಲವಾದರೂ ನಾವು ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಷೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಮಾಣಿತ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತ ಭಾಷೆಗಳು 'ಒಳ್ಳೆಯದು'

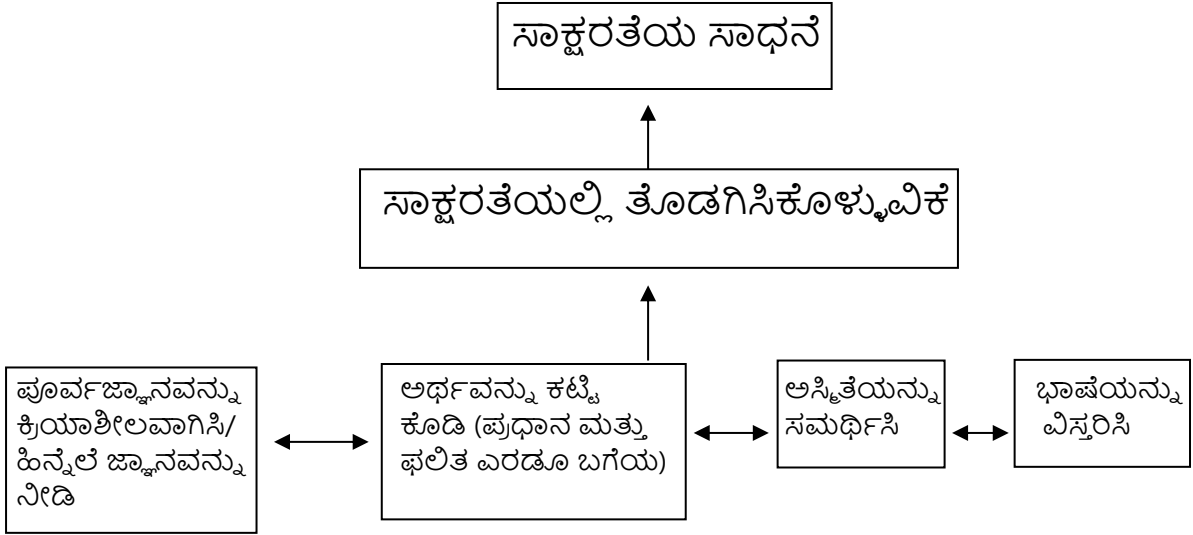
ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯದ ಮಕ್ಕಳು ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಷೆಗಳು ಅಪ್ರಮಾಣಿತ ಭಾಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಅದರಿಂದಾಗಿ ಅದು ಕೆಟ್ಟದು ಎಂದು ನಾವು ನಂಬುತ್ತೇವೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಹ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಭಾಷೆಗಳು(standard languages) ವ್ಯಾಕರಣೀಯವೆಂದೂ ಅಪ್ರಮಾಣಿತ ಭಾಷೆಗಳು ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ನಂಬುತ್ತಾರೆ! ಆದಾಗ್ಯೂ, ಈ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಲ್ಲ ಏಕೈಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯೆಂದರೆ ತರಗತಿಯ ಶಿಕ್ಷಕರೇ. ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಕರು ಅದನ್ನು ಮಾಡಲು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮಾರ್ಗವೆಂದರೆ ಬಹುಭಾಷಾ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಸಲು ಬಹುಭಾಷೀಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕವೇ.

ಬಹುಭಾಷೀಯ ಮಾರ್ಗ ಎಂದರೇನು?

ಬಹುಭಾಷೀಯ ಮಾರ್ಗವು ಮಗುವಿನ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಮಗುವಿನ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವಿಡುತ್ತದೆ. ಆರಂಭಿಕ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿರುವ ಅವಳ ಪೂರ್ವಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಕ ತರಗತಿಯ ಪಾಠಗಳು ಅವಳಿಗೆ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬಲ್ಲ ವಿಧಾನವು ಅತ್ಯುತ್ತಮವೆಂಬುದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುವುದು, ಅದು ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಕೊಂಡಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ಈ ಮಾರ್ಗದ ಮೂಲತತ್ವವಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ನಾವು ಸಹಮತರಾಗಿರುವ ಬಹುಭಾಷೀಯ ವಿಧಾನವು ಆರಂಭಿಕ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶಿತ ಭಾಷೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಭಾಷೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನೂ ಸಮರ್ಥಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ವಿಧಾನವು ಬೌದ್ಧಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ತತ್ವದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸರಳ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಈ ದಾರಿಯೆಂದರೆ ಪರಿಚಿತದಿಂದ ಪರಿಚಿತವಲ್ಲದರ ಕಡೆಗೆ, ಸಂದರ್ಭಿಸ್ಪಂದಿ(context related)ಯಿಂದ ಸಂದರ್ಭ ಮುಕ್ತ(context independent)ವಾದುದರ ಕಡೆಗೆ ಚಲಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಇದು ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನವಾಗಿ ಹೇಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವೀಗ ನೋಡೋಣ.

ಬಹುಭಾಷಾ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನಕ್ಕೊಂದು ತಾತ್ವಿಕ ಚೌಕಟ್ಟು

ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಬಹುಭಾಷಾ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನವು ಏಕೆ ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವೀಗ ಪರಿಶೀಲಿಸೋಣ. ಈ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನದ ತಾತ್ವಿಕ ಆಧಾರವೇನು? ಭಾಷೆಯ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಜಿಮ್ ಕಮಿನ್ಸ್ ಅವರು ನೀಡಿದ ಸರಳ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ನಾವೀಗ ಗಮನಿಸೋಣ.

ಚಿತ್ರ 1: ಬಹುಭಾಷಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿಕಾಸವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಒಂದು ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನದ ಚೌಕಟ್ಟು (ಕಮಿನ್ಸ್, 2009, ಪುಟಗಳು 21-35)

ಈ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಒಂದರಿಂದ ನಾಲ್ಕನೇ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ನಾನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಬಹುಭಾಷೀಯ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನವನ್ನು ಸೂಚಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಬಹುಭಾಷಾ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನ

ಭಾಷಾ ಚಟುವಟಿಕೆ ತರಗತಿಗಾಗಿ ಶಾಲಾ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿ. ಆ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇದು ಮಕ್ಕಳ ಮನೆಯ ಭಾಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಲಾ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೇ

ಪೋಷಿಸುವ ತರಗತಿ. ಇದರಿಂದ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಲಾ ಭಾಷೆಯ ಆರ್ಜನ(acquisition)ದೊಂದಿಗೆ ಮನೆಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಗೌರವಿಸುವುದು ಸಹ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

- ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ:

ಮಗುವಿನ ಭಾಷೆಯೊಂದಿಗೆ ಆರಂಭಿಸಿ ಮತ್ತು ನುಡಿ ಸಂಕೇತಗಳ ಮಿಶ್ರಣ (code mixing) ಮತ್ತು ನುಡಿ ಸಂಕೇತಗಳ ಪಲ್ಲಟದ (code switching) ಮೂಲಕ ಶಾಲಾ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಭಾನುವಾರ ಮಕ್ಕಳು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಮಾಡಿದರೆಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸೋಮವಾರ ಬೆಳಗಿನ ತರಗತಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅವರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ. ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ. ಪ್ರತಿ ಮಗುವಿಗೂ ತನ್ನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ. ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಬೋರ್ಡ್ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಿರಿ. ಅವರ ಮಾತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದಗಳನ್ನು ಬೋರ್ಡ್ ಮೇಲೆ ಬರೆದು ಪರಿಚಯಿಸಿ. ಒಂದಷ್ಟು ಕಾರ್ಡ್ ಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ. ಇದೀಗ ಬೋರ್ಡ್ ಮೇಲೆ ಬರೆದಿರುವ ಮಾತಿನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡ ಒಂದು ಪದವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳಿ. ಆ ಪದವನ್ನು ಅವರದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ (ಯಾವುದೇ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಾದರೂ) ಬರೆಯಿರಿ. ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಡಿನ ಮೇಲೂ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ. ಕಾರ್ಡನ್ನು ಅವರಿಗೆ ನೀಡಿ. ಅವರು ಕಾರ್ಡ್ ಗಳನ್ನು ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಆಟವಾಡಲು, ಮನೆಗೂ ಒಂದು ಮರಳಿ ತರಲು ಬಿಡಿ. ಪ್ರತಿ ಸೋಮವಾರ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿ.

- ಮಕ್ಕಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಒಂದು ಪಿಕ್ಚನರಿ ರಚಿಸಿ:

ಪಿಕ್ಚನರಿಯು ಒಂದು ಸಚಿತ್ರ ನಿಘಂಟು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಇಷ್ಟಪಡುವ ಪದವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಹೇಳಿ. ಪದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಹೇಳಿ. ಈ ಪದಗಳು ಮತ್ತು ಚಿತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಡ್ ಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದವನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದವನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದಿ ಹೇಳಿ. ಈಗ ಕಾರ್ಡ್‌ನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀಡಿ ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸಲು ಮತ್ತು ಅದರ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಲು ಹೇಳಿ.

- ತರಗತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೂ ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ಪದಗೋಡೆ((word walls- ಪದಗೋಡೆ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಸಾಕ್ಷರತಾ ಸಲಕರಣೆ); ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ಅಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುವಂತೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿರುವ ಪದಸಂಗ್ರಹದ ಪಟ)ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ:

ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಆಯ್ಕೆಯ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಹೇಳಿ. ಆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ಪದಗಳನ್ನು ಅವರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೇ ನೀಡಲು ಹೇಳಿ. ತರಗತಿಯ ಇತರ ಮಕ್ಕಳ ಭಾಷೆಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವ ಭಾಷೆಯ ಒಂದು ಮಗುವಿಗೆ ಮೊದಲು ಮಾತನಾಡಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ. ಈಗ ಆ ಮಗು ಬಳಸಿದ ಪದಗಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿ ಪದಗಳು ತಿಳಿದಿವೆಯೇ ಎಂದು ಉಳಿದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೇಳಿ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅವರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪದಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿ ಪದಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ. ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಷಯವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳ ಪದಗಳನ್ನೂ ಸ್ವಾಗತಿಸಿ. ಈಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಪಟದ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಿರಿ. ಲಿಪಿಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಗಿರುತ್ತವೆ- ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗಾಗಿ ಒಂದು, ಉಳಿದವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಿಗಾಗಿ. ಇದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಮಸ್ಯೆಯೇನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಲಿಪಿಗಳು ಮತ್ತು ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವಿನ ಗಡಿಗಳು ಕೃತಕ ಗಡಿಗಳು ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನಪಿಡಿ. ಆಧುನಿಕ ಜಾಹೀರಾತು ಈ ಗಡಿಗಳನ್ನು ಮೀರಿದೆ. ಪದಗೋಡೆಯೊಂದು ಸಿದ್ಧವಾದ ನಂತರ ಅದರ ಸುತ್ತ ಹಲವಾರು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಿ.

- ಮಕ್ಕಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕತೆ ಹೇಳುವುದು:

ಈ ಬಹುಭಾಷಿಕ ಅಭ್ಯಾಸವು ನಿಧಾನವಾಗಿ ತರಗತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೂ ಕತೆ ಹೇಳುವವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ. ಪದಸಂಕೇತ ಮಿಶ್ರಣ ಮತ್ತು ಪದಸಂಕೇತ ಪಲ್ಲಟದ ಮೂಲಕ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪರಿಚಯಿಸಿ.

- ಶಾಲೆಗೆ ಪ್ರೋಫೆಸರ್‌ನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹಾಡುಗಳು, ಕತೆಗಳು ಮತ್ತು ಜೋಕ್ ಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಿ. ಇದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಮಕ್ಕಳ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕತೆಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಶಾಲಾ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪುನರ್ಲೇಖಿಸಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸಚಿತ್ರ ಕಥಾ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ.

ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಲು ಪದಗಳ ಆರ್ಜನೆಯೊಂದಿಗೆ ಅಭ್ಯಾಸದ ಅಗತ್ಯವೂ ಇದೆ. ಬಹುಭಾಷಿಕ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನವು ಇದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಲ್ಲದು?

ಉತ್ತರ: ನಾವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನೂ ಆಳವಾಗಿ ಮತ್ತು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹುಭಾಷಿಕ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನವು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ತರಗತಿಯನ್ನೂ ಮೂಲಭೂತ ಪರಸ್ಪರ ಸಂವಹನ ಕೌಶಲ್ಯಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನೂ ಕಲಿಯುವುದು ಮತ್ತು ಆರ್ಜಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ. ನಾವು ಧ್ವನಿ-ಅಕ್ಷರ ಸಂಬಂಧಗಳು, ಪದ ಸಂಪತ್ತಿನ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಪದರಚನೆ ಮತ್ತು ವಾಕ್ಯ ರಚನಾ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳ ಅರಿವು , ಓದುವ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಬರವಣಿಗೆಯ ಕಾರ್ಯಗಾರಗಳು - ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಗಮನ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದು ಸಕಾರಣವಾದ ಕಳವಳವೇ(concern) ಹೌದು. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೆ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದವು ಎಂದಾದರೆ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳು ಜೊತೆಜೊತೆಯಾಗಿಯೇ ಸಾಗಬಲ್ಲವು. ನಮ್ಮ ಬಹುತೇಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂವಹನಗಳೂ ಸಹಿತ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬಹುಭಾಷಿಕವಾಗಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಬಲ್ಲವು. ಇದರಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ತಿಳಿವಳಿಕೆಗೆ ಮತ್ತು ವಿಭಿನ್ನ ಭಾಷೆಗಳ ಸ್ವೀಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಸೇತುವೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಆದಮೇಲೆ ಭಾಷಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಮನೆ ಭಾಷೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಯಾವಾಗಲೂ ಈ ಪ್ರಯೋಗದ ಭಾಗವಾಗಿರಲೇಬೇಕು.

ಪ್ರಶ್ನೆ: ಮಕ್ಕಳ ಮನೆ ಭಾಷೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಶಿಕ್ಷಕರು ತಿಳಿದಿರಬೇಕೇ?

ಉತ್ತರ: ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯು 'ಶಿಕ್ಷಕ ಕಲಿಸುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕಲಿಯುತ್ತಾನೆ' ಎಂದು ನಂಬುವ ರೂಢಿ ಮಾದರಿ(paradigm)ಯ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಕರು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಮನೆ-ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಆತ/ಆಕೆ ಈ ಮನೆ-ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲು ಇಷ್ಟವಿರುವವರಾಗಬೇಕು. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಯಾಗುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಲಿಯುವ ಮೂಲಕ ಮನೆ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಗೌರವ ಮತ್ತು ಮೌಲಿಕತೆಯನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬಹುದು.

ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯವಿರಬೇಕಾದದ್ದು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವುದರಲ್ಲಿ. ಮಕ್ಕಳ ಭಾಷೆಗಳ ಜ್ಞಾನಕ್ಕಿಂತ ಶಿಕ್ಷಕರು ಮುಕ್ತ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ಮುಖ್ಯ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯು ನಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಭಾಗವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯ ಜೀವಿಗಳೆಲ್ಲ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬಹುಭಾಷಿಕರು ಎಂದು ನಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೇವಾದರೆ ನಾವು ಏಕಭಾಷಾ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಮಕ್ಕಳ ಮನೆ ಭಾಷೆಗಳ ನಿರಾಕರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಆರಂಭವಾಗುವ ಶಿಕ್ಷಣವು ಮಕ್ಕಳನ್ನು 'ಹೊರಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುತ್ತದೆ' ಎಂಬುದೂ ತತ್ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅವಿದ್ಯಾವಂತ ಯುವಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆಯೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ ಎಂಬುದೂ ಸಾಬೀತಾಗಿದೆ. ಬಹುಭಾಷಾ ಬೋಧನ ವಿಧಾನವು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಪರಿಧಿಗೆ ತಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಯ್ಕೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ಅದು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ತರಗತಿಗಳು, ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಭಾಷೆಗಳ ಉನ್ನತ ನಿರ್ವಹಣೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಭಾಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಭಾಷಿಕರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ನ್ಯಾಯಯುತವಾದ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಸಹ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಉಲ್ಲೇಖಗಳು

Agnihotri, R. (2007). Towards a pedagogical paradigm rooted in multilinguality, *International Multilingual Research Journal 1* (2), 79-88.

Cummins, J. (2009). Fundamental psycholinguist and sociologist principles underlying educational success for linguistic minority students. In A.K. Mohanty, M. Panda, R. Phillipson, & T. Skutnabb-Kangas (Eds.), *Multilingual education for social justice: Globalising the local* (pp. 21-35). New Delhi: Orient Blackswan Private Limited.

Kemp, C. (2009). Defining multilingualism. In L. Aronin, & B. Hufeisen (Eds.), *The exploration of multilingualism: Development of research on L3, multilingualism and multiple language acquisition* (pp. 11-26). Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Shrinivasan, M. (2009). Confronting stereotypes. *Pragat shikshana sanstha*. Retrieved from <http://www.pragatshikshansanstha.org/article.php?category=4f795f38e6665>.

Srivastava, A.K. (2007), Multilingualism and school education in India: Special features, problems and prospects. In D.P. Pattanayak (Ed.), *Multilingualism in India* (pp. 37-53). Delhi: Orient Longman Private Limited.

ಚಿಂತನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಾ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನದ ಪರವಾಗಿ ಯಾವೆಲ್ಲ ಸಮರ್ಥನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ?
2. ಬಹುಭಾಷಾ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಶಿಕ್ಷಕರು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಐದು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಈ ಲೇಖನ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದೆಯಷ್ಟೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತರಗತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿಸಬಲ್ಲ ಇಂತಹ ಇನ್ನಷ್ಟು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಬಲ್ಲಿರಿ?
3. ಆ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯ ತಾತ್ವಿಕ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಚಿತ್ರ ರೂಪದಲ್ಲಿ (ಚಿತ್ರ 1) ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಚಿತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.

ನಿವೇದಿತಾ ವಿಜಯ್ ಬೆಡದೂರ್ ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಅಜೀಂ ಪ್ರೇಮ್ ಜಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮತ್ತು ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನ ಪರಿಣತರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತ ಮತ್ತು ನೇಪಾಳದ ಕೇಂದ್ರೀಯ ವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅವರು ಪ್ರಶಿಕ್ಷಣ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ಕೋರ್ಸ್ ಗಳನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸ- ಗೊಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮೊಬೈಲ್ ಕಲಿಕೆ ಕುರಿತ ಅವರ ಸಂಶೋಧನೆಯು http://www.britishcouncil.in/sites/britishcouncil.in2/files/tec_13_publication_final_version.pdf ಮತ್ತು <http://englishagenda.britishcouncil.org/sites/ec/files/cp07.20lessons%20book.pdf> ಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ.

nivedita@azimpremjifoundation.org

ಅನುವಾದ: ಮಂಜುನಾಥ್ ಹೆಗಡೆ/ ಪರಿಶೀಲನೆ: ಡಾ. ಗಣೇಶ್. ಯು.ಎಚ್.

ಮೂಲ: *Language and Language Teaching* Volume 4 Number 2 Issue 8 July 2015